

**Bakalářské kombinované studium**

**MEZINÁRODNĚPRÁVNÍ OBCHODNÍ  
STUDIA**

**Otázky k ústní  
závěrečné zkoušce**

**ČERVEN 2024**

**ZÁŘÍ 2024**

**LEDEN 2025**

## Povinný předmět: Mezinárodní právo soukromé a obchodní

1. Mezinárodní právo soukromé a procesní (společenské podmínky vzniku, historický vývoj, pojem, předmět, struktura, nová dimenze MPS související se vstupem do EU). Evropský justiční prostor ve věcech civilních (vývoj, přehled upravených oblastí. Prameny, metody úpravy a druhy norem mezinárodního práva soukromého (včetně norem sloužících k ochraně veřejného zájmu).
2. Metoda kolizní – charakteristika, prameny úpravy, vybrané problémy zvláštní části kolizního práva: osoby fyzické a právnické, právní jednání a související otázky.
3. Metoda kolizní – charakteristika, prameny úpravy, vybrané problémy zvláštní části kolizního práva: kolizní úprava smluvních závazkových vztahů (Nařízení Řím I).
4. Metoda kolizní – charakteristika, prameny úpravy, vybrané problémy zvláštní části kolizního práva: kolizní úprava mimosmluvních závazkových vztahů (Nařízení Řím II).
5. Metoda kolizní – charakteristika, prameny úpravy, vybrané problémy zvláštní části kolizního práva: kolizní úprava věcných práv (ZMPS).
6. Řešení sporů v mezinárodním obchodě – analýza jednotlivých variant s akcentem na rozdíly, výhody a nevýhody. Analýza zahájení jednání či řízení v rámci jednotlivých variant. Analýza výsledku jednání či řízení v rámci jednotlivých variant.
7. Řešení sporů v mezinárodním obchodě před soudy obecnými – zásady, prameny (včetně unijních), mezinárodní příslušnost, nakládání s cizím soudním rozhodnutím.
8. Mezinárodní rozhodčí soudnictví – obecná charakteristika, prameny, základní druhy, rozhodčí smlouva, rozhodci a rozhodčí soudy, vzorový průběh jednání.
9. Mezinárodní rozhodčí soudnictví – obecná charakteristika, vztah soudů obecných a rozhodčích (včetně zrušení rozhodčího nálezů), nakládání s cizím rozhodčím nálezem včetně analýzy Newyorské úmluvy o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů.
10. Pojetí práva mezinárodního obchodu, tři roviny úpravy právních vztahů a jejich regulace, vzájemné vztahy. Pozice nestátního práva (soft law, resp. lex mercatoria jako práva mezinárodních obchodníků), vymezení, historie. Jednotlivé složky úpravy. Mezinárodní zvyklosti.
11. Metoda přímá a její využití v oblasti regulace mezinárodní koupě a prodej. Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží – základní vymezení, aplikační předpoklady, vyplnění mezer (vztah s metodou kolizní), analýza článku 9, analýza článků 7 a 8. Šíře autonomie vůle stran (článek 6).
12. Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží: vznik kupní smlouvy, práva a povinnosti prodávajícího. Obchodní podmínky a „bitva formulářů“.
13. Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží: povinnost dodat zboží. Analýza INCOTERMS včetně jejich významu pro úpravu dodací podmínky. Vazba dodací podmínky na platební podmínku, vzájemné podmíněnosti.
14. Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží: porušení smlouvy, reklamace a reklamační režim, nároky vyplývající z porušení, vyloučení odpovědnosti za škodu.
15. Mezinárodní platební styk: platební prostředky s akcentem na dokumentární způsoby plateb a jejich soft-law regulaci. Vazba dodací podmínky a platební podmínky včetně jejich formulací.
16. Vstup na cizí trhy: joint ventures, mezinárodní distributorská smlouva, mezinárodní smlouva o obchodním zastoupení, mezinárodní franchising. Charakteristika a právní režim.

17. Financování mezinárodních obchodních transakcí: mezinárodní faktoring, mezinárodní forfaiting. Mezinárodní transfer technologií: licenční smlouva, konzultační smlouva, manažerská smlouva. Charakteristika a právní režim.
18. Mezinárodní přeprava zboží. Analýza typů a jejich právní regulace. Vztah kupní a přepravní smlouvy – analýza dodací podmínky. INCOTERMS a jeho význam pro formulaci smluv mezi přepravci, resp. mezi stranou a přepravcem.
19. Soukromoprávní pohled na investice: mezinárodní dodávka investičních celků. Charakteristika. Základní pohled na podmínky FIDIC – význam, možnosti práce s nimi.
20. Kontrola a inspekce v oblasti mezinárodního obchodu. Význam kontroly v kupních (a i dalších smlouvách) – analýza reklamačního procesu u mezinárodní kupní smlouvy s možností využití externí kontroly.

## Povinný předmět: Právo Evropské unie

1. Vývoj Evropské unie a Evropských společenství. Vznik Evropských společenství v 50. letech 20. století. Zakládající členové a jednotlivá rozšíření. Důvody a okolnosti vzniku Evropské unie. Splynutí Evropské unie a Evropského společenství.
2. Povaha Evropské unie a dřívějších Evropských společenství. Evropská unie jako mezinárodní vládní organizace s nadnárodními rysy. Evropská unie ve srovnání s jinými mezinárodními organizacemi a s federacemi.
3. Soustava hlavních orgánů Evropské unie. Dělbá kompetencí, vztahy a vazby mezi nimi. Srovnání s ústavními orgány státu. Evropské volby.
4. Primární právo Evropské unie. Přehled zřizovacích smluv a jejich vývoj. Lisabonská smlouva. Zřizovací smlouvy jako pramen mezinárodního práva. Primát práva Evropské unie. Jazykový režim Evropské unie.
5. Sekundární právo Evropské unie. Povaha nařízení a jeho postavení vůči vnitrostátnímu právu. Povaha směrnice, její základní účel, přímý účinek směrnice. Vyhlášení právních předpisů EU.
6. Legislativní procedury v Evropské unii – jednotlivé typy (řádný a zvláštní postup). Role Komise, Rady a Evropského parlamentu v legislativním procesu. Demokratický deficit. Rozhodování v Radě a Evropské radě.
7. Žalobní řízení před Soudním dvorem a Tribunálem. Žaloba proti členskému státu na porušení povinnosti a jí předcházející řízení před Komisí. Prosazování práva Evropské unie vůči členskému státu pokutami. Žaloba na neplatnost aktu.
8. Řízení o předběžné otázce. Smysl řízení o předběžné otázce. Soudy oprávněné a povinné k položení předběžné otázky. Obsah předběžné otázky a její význam pro dotazující se soud a další soudy členských států.
9. Volný pohyb zboží mezi členskými státy EU. Zákaz cel a dávek s obdobným účinkem. Zákaz množstevních omezení a opatření s rovnocenným účinkem. Pojem tohoto opatření a výjimky ze zákazu. Nejzákladnější související judikatura Soudního dvora (Dassonville, Cassis de Dijon).
10. Celní unie. Zákaz cel a dávek s obdobným účinkem uvnitř Evropské unie. Jednotná celní politika navenek. Její limity v právu Světové obchodní organizace. Výkon celní politiky členskými státy.
11. Volný pohyb (fyzických) osob. Povaha této svobody. Pořádková omezení. Zákaz diskriminace v přístupu k zaměstnání a osobnímu podnikání. Uznávání kvalifikace.
12. Volný pohyb služeb, kapitálu a plateb. Volné poskytování a přijímání služeb mezi členskými státy. Odlišení svobody poskytování služeb a práva podnikání.
13. Ochrana hospodářské soutěže na vnitřním trhu Evropské unie. Soutěžní právo Evropské unie. Základní právní instituty. Role Komise. Kontrola státních podpor a zadávání veřejných zakázek.
14. Spolupráce justiční a vnitřní ve věcech civilních, azylových a vízových, cizineckých, policejních a trestních („Prostor svobody, bezpečnosti a práva“). Vývoj role Evropské unie od Maastrichtské smlouvy přes Amsterdamskou po Lisabonskou smlouvu.
15. Přednost práva Evropské unie před právem členských států jako základní zásada jeho aplikace. Základní klasická judikatura Soudního dvora (Costa v. ENEL, Van Gend en Loos).
16. Občanství Evropské unie jako základ volného pohybu osob v Evropské unii. Práva občana EU.
17. Společná obchodní politika Evropské unie. Vymezení, zásady společné obchodní politiky, rozdělení pravomocí mezi EU a členské státy. EU jako celní unie.
18. Společná obchodní politika Evropské unie. Problematika cel, ochranná opatření při dovozu zboží do Evropské unie.
19. Společná obchodní politika Evropské unie. Smluvní nástroje, přehled, smluvní vztahy Evropské unie k nejvýznamnějším obchodním partnerům, vztahy k rozvojovým zemím, asociační a evropské dohody.

20. Evropský hospodářský prostor, členská základna, právní povaha, věcná působnost. Obchodní vztahy EU – Švýcarsko a EU - Velká Británie.
21. Společná obchodní politika Evropské unie. Dovolená omezení mezinárodního obchodu, ochranná opatření ve zvláštních případech (opatření proti dumpingu, opatření proti státním podporám). Omezení vývozu z EU.
22. Obchod ČR se zahraničím: Právní postavení České republiky před vstupem a po vstupu do Evropské unie. Srovnání právní úpravy obchodu s členskými státy Evropské unie (přehled) a regulace mezinárodního obchodu s nečlenskými státy, pravomoci České republiky v oblasti mezinárodního obchodu.
23. Zákaz daňové diskriminace v obchodu mezi členskými státy. Uplatňování DPH a spotřební daně při obchodu mezi členskými státy.

## Volitelný předmět: BVO14 – Mezinárodní ekonomické právo

1. Mezinárodní ekonomické právo – subjekty (stát, mezinárodní organizace, členění), prameny právní úpravy. Charakteristika oblastí úpravy.
2. Stát jako subjekt mezinárodního práva veřejného. Imunita státu. Rozvojové státy a jejich postavení v mezinárodní ekonomické spolupráci (pozice rozvojových států v rámci WTO). Integrovaná seskupení států (zóna volného obchodu, celní unie). Dovoleno integracím seskupení ve světlem článku XXIV GATT 1994.
3. Mezinárodní organizace jako subjekt mezinárodního práva veřejného. Dělení organizací. Charakteristika předmětu regulace u základních organizací v ekonomické oblasti.
4. Mezinárodní smlouva jako zdroj právní úpravy mezinárodního ekonomického práva. Režimy obsažené v mezinárodních smlouvách upravujících oblast ekonomické spolupráce (režim nejvyšších výhod, režim národní, režim preferenční, režim reciproční). Dělení smluv. Mezinárodní komoditní dohody a organizace. Charakteristika vybrané dohody.
5. Bretton-woodské dohody jako základ pro poválečné uspořádání. Vznik Všeobecné dohody o obchodu a clech 1947. Charakteristika základních principů Všeobecné dohody o obchodu a clech 1947 (MFN, režim národní, režim preferenční). Vývoj v rámci jednotlivých kol až do vzniku Světové obchodní organizace.
6. Světová obchodní organizace. Historie, orgány. Význam a výsledky Uruguayského kola. Základní pilíře úpravy a jejich charakteristika.
7. Všeobecná dohoda o obchodu a clech 1994 – analýza dohody z pohledu její struktury (liberalizace v. výjimky). Doložka nejvyšších výhod a její zakotvení ve Všeobecné dohodě o obchodu a clech. Národní doložka a její zakotvení ve Všeobecné dohodě o obchodu a clech. *Tariff only regim* a výjimky z něj. Zákaz kvantitativních restrikcí a výjimky z něj.
8. Mnohostranné dohody napojené na Všeobecné dohody o obchodu a clech 1994 – analýza.
9. Zemědělství z pohledu regulace WTO. Dohoda o sanitárních a fytosanitárních opatřeních.
10. Cla pohledem regulace Světové obchodní organizace. Závazky členských států v oblasti cel. *Tariff only regim*. Dohoda o původu. Dohoda o provádění článku VII Všeobecné dohody o obchodu a clech 1994.
11. Všeobecná dohoda o obchodu se službami – analýza dohody. Působení základních režimů v rámci dohody.
12. Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví – analýza dohody. Vztah k dohodám z oblasti ochrany práv duševního vlastnictví.
13. Řešení sporů v rámci Světové obchodní organizace.
14. Světová celní organizace, vazby na Světovou obchodní organizaci. Základní vymezení, činnost, orgány.
15. Světová obchodní banka a její skupina. Základní charakteristika.
16. Mezinárodní měnový fond. Základní charakteristika.
17. Problematika investic. Dohody o zacházení a ochraně investic (BIT). Vývoj v oblasti ochrany investic v rámci EU.
18. Problematika přepravy a dopravy v mezinárodním obchodě. Základní charakteristika mezinárodních úmluv regulujících jednotlivé typy přeprav.

## Volitelný předmět: BVO11 – Obchodní právo

1. **Pojem „podnikatel“, jednání podnikatele, označování podnikatele** – vymezení pojmu podnikatel a jeho význam, zastoupení podnikatele, obchodní firma a její ochrana.
2. **Obchodní rejstřík** – zapisované osoby a zapisované skutečnosti, materiální a formální publicita, konstitutivní a deklaratorní povaha zápisu.
3. **Obchodní korporace** – jednotlivé typy obchodních korporací a jejich vnitřní uspořádání, osobní a kapitálové prvky (jejich projevy v jednotlivých typech korporací), charakteristika právní úpravy obchodních korporací (zejména dispositivní/kogentní povaha norem korporátního práva, subsidiární použití občanského zákoníku na úpravu práva obchodních korporací).
4. **Založení a vznik obchodní korporace** – zakladatelské právní jednání, splacení vkladů, podnikatelská oprávnění, sídlo, zápis obchodní korporace do obchodního rejstříku.
5. **Zrušení a zánik obchodní korporace** – právní důvody zrušení, zrušení s likvidací a bez likvidace, postavení likvidátora a průběh likvidace, neplatnost korporace.
6. **Financování obchodních korporací** – základní kapitál, vklad, předmět vkladu, druhy vkladů, vkladová povinnost, podíl.
7. **Právní postavení společníků** – dispozice s podílem, způsoby realizace práv a povinností společníka, rozdělování zisku, vypořádací podíl, rozhodování o záležitostech korporace, vkladová povinnost, povinnost zdržet se konkurenčního jednání.
8. **Vnitřní organizace obchodních korporací** – vnitřní struktura, požadavky na člena orgánu obchodní korporace, vyloučení člena statutárního orgánu, pravidla pro činnost členů orgánů, smlouva o výkonu funkce.
9. **Specifika úprav osobních společností** – organizační struktura, postavení (různých „druhů“) společníků, osobní prvky, rozdělování zisku a nesení ztráty.
10. **Specifika úpravy společnosti s ručením omezeným** – organizační struktura, postavení společníků, vznik a zánik účasti ve společnosti, kmenové listy, zvláštní druhy podílů.
11. **Specifika úpravy akciové společnosti** – organizační struktura (včetně monistického systému), vznik a zánik účasti ve společnosti, samostatně převoditelná práva, kvalifikovaný akcionář.
12. **Specifika úpravy družstva** – organizační struktura, princip družstevní demokracie, vznik a zánik účasti v družstvu.
13. **Vznik obchodních závazků** – vznik závazku a kontraktace, výměna smluvních projevů, forma smluvních projevů, obsahové náležitosti smluvních projevů, smlouva a obchodní podmínky, adhezní kontraktace, smlouva o smlouvě budoucí, veřejná nabídka a veřejná soutěž o nejvhodnější nabídku.
14. **Zajištění a utvrzení závazků (dluhů)** – jistota, ručení, finanční záruka, zajišťovací převod práva, zástavní právo, smluvní pokuta, uznání dluhu.
15. **Změna závazků** – změna v subjektech, změna v obsahu.
16. **Zánik závazků** – splnění, započtení, odstoupení od smlouvy, odstupné, výpověď, zánik závazku jako východisko z nastalé změny okolností, další způsoby zániku závazku.
17. **Následky porušení závazků** – porušení smlouvy a jeho právní následky, následky prodlení, vadné splnění, náhrada škody.
18. **Realizace platebních vztahů** – úvěr, akreditiv, inkaso.

19. **Koupě movité věci** – pojem kupní smlouvy, odlišení od smlouvy o dílo, páva a povinnosti prodávajícího (dodání zboží, čas plnění, jakost, množství a balení zboží), odpovědnost za vady, přechod nebezpečí škody a převod vlastnického práva, povinnosti kupujícího, vedlejší ujednání při kupní smlouvě.
20. **Smlouva o dílo** – pojem smlouvy o dílo, podstatné náležitosti, cena za dílo, způsob provedení díla, vlastnické právo k předmětu díla, odpovědnost za vady, zvláštnosti stavby jako předmětu díla, zvláštnosti díla s nehmotným výsledkem.
21. **Koupě a pacht závodu** – pojem závod, koupě závodu (nabytí vlastnického práva k závodu, předání závodu, zaměstnanci, pohledávky a závazky závodu), pacht závodu.
22. **Existenční ochrana hospodářské soutěže** – podstata kartelového práva, relevantní trh a tržní moc, druhy protisoutěžních postupů (dohody omezující/narušující soutěž, zákaz zneužití dominantního postavení, kontrola spojování soutěžitelů), postavení a funkce Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.
23. **Právo proti nekalé soutěži** – základní vymezení, generální klauzule nekalé soutěže, nepojmenované a pojmenované skutkové podstaty, právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži.
24. **Základní charakteristika cenných papírů** – vymezení cenného papíru, klasifikace cenných papírů, nepojmenované cenné papíry, podoba cenných papírů, forma cenného papíru (na doručitele, na jméno, na řad).
25. **Účastnické cenné papíry** – podoba, forma a druh akcií, převody akcií, zatímní listy, opční listy.
26. **Směnky** – základní vymezení, druhy směnek, náležitosti směnek, účastníci směnečných vztahů, převody směnek, placení směnek.



## Volitelný předmět: BVO15 – Občanské právo

1. Občanské právo v systému práva.
2. Prameny a normy občanského práva.
3. Principy soukromého práva.
4. Osoby v právním smyslu – statusové otázky člověka (fyzických osob), včetně statusových práv rodinných, osobnostní práva.
5. Osoby v právním smyslu – statusové otázky právnických osob.
6. Věci v právním smyslu.
7. Subjektivní soukromoprávní skutečnosti – pojem, druhy, právní jednání.
8. Objektivní soukromoprávní skutečnosti – právní události, čas.
9. Věcná práva – základní charakteristika, držba, vlastnické právo, spoluvlastnictví.
10. Věcná práva - věcná práva k věci cizí, správa cizího majetku.
11. Právní nástupnictví (univerzální, singulární sukcese), dědické právo.
12. Závazkové právo – pojem, zásady, druhy, typy, členění.
13. Závazkové právo - vznik, změna, zajištění, utvrzení, zánik závazků.
14. Závazky ex contractu.
15. Závazky ex delicto (et quasi ex delicto).
16. Pojem civilního práva procesního a civilního procesu, prameny civilního práva procesního, druhy civilního procesu.
17. Základní zásady civilního procesu. Právo na spravedlivý proces.
18. Procesní subjekty a osoby zúčastněné na řízení.
19. Žaloba a další procesní úkony stran v civilním řízení soudním.
20. Procesní podmínky v civilním soudním řízení.
21. Řízení na soudu I. stupně.
22. Diferenciace sporného a nesporného řízení. Charakteristika nesporného řízení a jeho základní zásady.
23. Dokazování.
24. Soudní rozhodnutí.
25. Opravné systémy a opravné prostředky v civilním řízení soudním.